

Tampereen kaupunki
kirjaamo@tampere.fi

Mielipide asemakaavan 8765 (Messukylän kirkko ja hautausmaa) Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (TRE:4520/10.02.01/2018)

Messukylän omakotiyhdistys on tutustunut nähtävillä olevaan asemakaavan 8765 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja toteaa mielipiteenään seuraavan.

Asemakaavaan liittyvä rakennushistoriallinen selvitys

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän asemakaavaa varten teettämä rakennushistoriallinen selvitys on vuodelta 2017. Siinä ei käsitellä selkeästi, johdonmukaisesti eikä riittävän kattavasti Messukylän alueen historiaa eikä kirkon rakentamis- ja muutosvaiheita. Myös silloinen vuoden 2017 nykytilanne on jäänyt käsittelemättä. Parhailtaan kirkossa tehdään mittavia sisätilamuutoksia ja -korjauksia. On harkittava uuden ja perusteellisemmän selvityksen laatimista.

Suunnittelun lähtökohdaksi aidosti maisemallisten ja kulttuuriarvojen säilyttäminen

Messukylän ns. uusi kirkko on keskeinen osa Messukylän kunnan ja seurakunnan historiaa. Kirkko sijaitsee harjun laella ja sitä ympäröivät puistomaiset alueet sekä hautausmaa istutuksineen. Kirkko muodostaa merkittävän yksityiskohdan valtakunnalliseksi maisema-alueeksi ehdotetulla Aakkulanharjun harjujaksolla. Kirkko on myös näkyvyydeltään keskeisin rakennus maakunnallisesti merkittäväksi luokitellussa kulttuuriympäristössä ”Messukylän kirkot ympäristöineen”.

Arvoympäristön ollessa kyseessä kaikki lisärakentaminen alueelle tulee suunnitella siten, että alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ei heikennetä. Periaatteen tulee koskea sekä rakennuksia että niihin oleellisesti liittyvää puistomaista ympäristöä. Arvojen säilyttämiseksi alueen suunnittelun lähtökohdaksi tulee ottaa, ettei kirkkoa ympäröivä puistomaisuus ja puusto säilytetään. Nyt esillä oleva viitesuunnitelma ei täytä näitä tavoitteita. Uudisrakennuksen sijoittaminen esitetyle paikalle merkitsisi nykyisen puuston ja puistomaisen vyöhykkeen poistamista kirkon eteläpuolelta. Uudisrakennuksen sijoittamista osittain asemakaavan mukaiselle hautausmaan alueelle ja vain muutaman metrin etäisyydelle olemassa olevista vanhoista haudoista voidaan pitää jopa hautarauhaan rikkovana ratkaisuna – suojeluarvoja se ei missään tapauksessa tue. Suunniteltujen pysäköintipaikkojen rakentaminen edellyttäisi kaikkien kirkon ja Kirkonmäen kadun välillä olevien puiden kaatamista toisin kuin viitesuunnitelman havainnekuissa esitetään. Todellisuudessa nykyisen puustoisien vyöhykkeen tilalle tulisi ainoastaan korkea muurirakenne ja autopaikoja. Korvaavat istutukset on on tässäkin suunnitelmassa esitetty katualueelle, joka ei edes kuulu kaava-muutosalueeseen. Omakotiyhdistys toteaa, että ennen kaava-aineiston asettamista nähtävillä havainnekuviin yhdenmukaisuus maankäyttösuunnitelmien kanssa tulee tarkistaa kaavan laatijan eli kaupungin toimesta.

Liikenne- ja pysäköintiratkaisut puuttuvat

Seurakuntatalon sijoittaminen esitetyllä tavalla on liikenteellisesti erittäin hankala ratkaisu eikä alueelle voida tilan käyttöön nähden osoittaa riittäviä pysäköintipaikkoja esteettömyysvaatimukset huomioiden.

Nykyinen kirkon henkilökuntaa palveleva ajoneuvoliittymä ei sovellu läheisten liikennevalojen vuoksi ratkaisuksi, jossa liikenne lisääntyy merkittävästi ja käyttäjäkunta on vaihtuvaa. Seurakuntasalin pysäköintipaikkojen tarpeen voi hyvin arvioida nykyisen seurakuntatalon perusteella: alueella olevat 20 pysäköintipaikkaa riittävät normaalioloissa rakennuksen käyttäjille, mutta isommissa juhlatilaisuuksissa myös kadunvarsipaiikat ovat käytössä. Sama mitoitus tulee asettaa lähtökohdaksi myös uutta tilaa suunniteltaessa: esteettömästi saavutettavia pysäköintipaikkoja tulee voida sijoittaa tilan yhteyteen riittävästi, koska juhlatilaisuuksiin tullaan laajemmalla alueella kuin kaupunkialueelta. Kuten havainnekuvista käy ilmi, pysäköintipaikkoja ei suunnitellun salin yhteyteen voida sijoittaa riittävästi – kun lähtökohdaksi asetetaan alueen maisemaan kuuluvan puuston säilyttäminen, paikkoja saadaan sijoitettua vain muutama. Alueen ympäristöstäkään ei ole osoitettavissa riittäviä pysäköintitiloja tilojen käyttäjille: hautausmaan eteläpuolella oleva pysäköintialue ei nykyiselläänkään käytetä sen hankalan saavutettavuuden vuoksi (etäisyys, jyrkkä mäkiosuus kirkolle kuljettaessa). Pysäköintipaikkoja haetaan kirkollisina juhlapäivinä lähiympäristön katuvarsilta: erityisesti Grönberginkadun osalla pysäköinti on ollut ongelmallista, kun pysäköidyt autot ovat estäneet tonteille ajon. Yksittäisinä juhlapäivinä tilanne on ymmärrettävä, mutta seurakuntasalin käytön tuottamaa pysäköintiä ei tähän voida perustaa – katuvarren pysäköintiä olisi ohjattava ja rajoitettava, jotta kiinteistöille ei koidu siitä kohtuutonta haittaa. Havainnekuviin sisältyvä suojatien sijoitus on myös varsin kyseenalainen liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

Nykyisen seurakuntatalon tulevaisuus ratkaistava samanaikaisesti

Uuden seurakuntatalon suunnittelu kirkon yhteyteen herättää kysymyksiä erityisesti siitä syystä, että Messukylän nykyinen seurakuntatalo kuuluu osana maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristökokonaisuuteen ja rakennus on maakuntakaavaan liittyvässä taustaselvityksessä katsottu kuuluvaksi rakennuskulttuurin ydinalueeseen. Myös Messukylänkadun yleissuunnitelman laadinnan lähtökohdaksi on ollut seurakuntatalon säilyttäminen ja lisärakentamisen tutkiminen sen tontilla ilman purkamista. Messukylän nykyinen seurakuntatalo edustaa hyvin aikansa arkkitehtuuria ja erityisesti seurakuntasali on sekä ulkoasultaan että sisätiloiltaan arvokas ja se on säilynyt alkuperäisessä asussaan. Kun tavoitteena on tämän kokonaisuuden säilyttäminen, seurakuntasalille on vaikea hakea muuta uudiskäyttöä. Omakotiyhdistys katsoo, että nykyisen seurakuntatalon ja -salin asemakaavallinen tulevaisuus on ratkaistava samanaikaisesti tämän asemakaavan kanssa.

Keskeiset näkökohdat

Messukylän omakotiyhdistys katsoo, että nykyisen seurakuntasalin käyttö ja tontin asemakaavalliset ratkaisut on tutkittava seurakuntasalin sijoituksen toisena vaihtoehtona tämän asemakaavan yhteydessä. Myös muut mahdolliset sijoitusvaihtoehdot tulee selvittää. Vaihtoehtojen selvityksen tavoitteena on turvata Messukylän kirkkojen muodostaman maakunnallisen kokonaisuuden kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, joita nyt tehty esitys ei täytä.

Kirkon ympäristön viheralueet ja puusto tulee merkitä asemakaavaan säilytettävänä istutuksina ja puustona. Mikäli kaavalla katsotaan mahdolliseksi sallia esitettyä pienimuotoisempi lisärakentaminen, sitä ei tule ulottaa voimassa olevan asemakaavan mukaiselle hautausmaa-alueelle; uudisrakentamisen ja olemassa olevien vanhojen hautojen välille tulee jättää vähintäänkin 5 metrin istutettava suojavyöhyke hautarauhan turvaamiseksi, joka tulee asemakaavassa osoittaa kuuluvaksi hautausmaan alueeseen.

Suunniteltu rakennuspaikka ei sovellu tarkoitukseensa hankalan liittymäjärjestelyn ja puutteellisten pysäköintitilojen osalta. Asemakaavan yhteydessä tulee selvittää liikenneturvallisuuden sekä esteettömyyden

näkökulmista kestävätkä ratkaisut ajoneuvoliikenteelle, pysäköinnille, alueen kautta kulkevalle pyöräilyreitille sekä jalankululle. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa katuympäristössä ei voida myöskään hyväksyä betoniin muurirakenteisiin perustuvia ratkaisuja rakennuspaikan rajoilla.

Messukylän omakotiyhdistyksen puolesta

Raimo Vähämaa, pj.

Jenni Vainio – Kaikuvuo, sihteeri

Yhteystiedot:

Messukylän omakotiyhdistys ry
Pj Raimo Vähämaa
Aakkulankatu 21
33700 Tampere
puh:050 505 2228